

בבית המשפט העליון

מ"ח 64075-05-26

לפני: כבוד המשנה לנשיא נעם סולברג

המבקשת: יוספה טמיר ברק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לקיום משפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט
[נוסח משולב], התשמ"ד-1984

בשם המבקשת: בעצמה

החלטה

1. בקשה לקיום משפט חוזר, לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), בעקבות הרשעתה של המבקשת ב-10 עבירות של אי-הגשת דו"ח במועד, לפי סעיפים 67, 88(א) ו-117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, ותקנות 20 ו-23(ב)(1) לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976.

רקע וההליכים עד כה

2. המבקשת מנהלת עסק בתחום יחסי הציבור. בין השנים 2012-2015 הושתו עליה כמה קנסות מנהליים לאחר שלא הגישה במועד דוחות תקופתיים הנוגעים לפעילותה כעוסקת. בהמשך לכך, ולאחר שבין השנים 2016-2018 שבה ואיחרה בהגשת חלק מדוחותיה התקופתיים, גם נמנעה כליל מהגשת דוחות אחרים – לא הסתפקה הרשות בקנסות נוספים, והגישה נגדה כתב אישום לבית משפט השלום בתל אביב-יפו (ת"פ 16887-07-19; השופטת הבכירה י' פרדלסקי). במסגרת ההליך, לא חלקה המבקשת על עובדות כתב האישום, אך תחת זאת ביקשה הגנה מן הצדק. טענתה העיקרית בנושא, היתה שהחקירה הפלילית שהובילה לכתב האישום נולדה מ'גחמה' של עובד רשות המיסים, אשר פעל ללא הנחיות או אמות מידה סדורות בהתייחס לנסיבות בהן יש לפתוח בחקירה.

3. ביום 9.7.2023, ניתנה הכרעת הדין, שבגדרה נדחתה טענת המבקשת להגנה מן הצדק. בית המשפט קבע, כי אמנם המשיבה לא הצביעה על נוהל קיים לפתיחה בחקירה, כאשר העדרו של נוהל כאמור מהווה "פגם שעוצמתו אינה נמוכה"; אלא שיש לאזן את הפגיעה בזכות להליך הוגן אל מול אינטרסים נוגדים, ובראשם הצורך בהרתעה מפני עבירות מס וגזל קופת המדינה. זאת, בפרט, בשים לב לעניינה של המבקשת, אשר לא הורתעה מקנסות מנהליים קודמים שהושטו עליה. לפיכך נקבע, כי אין בהעדרו המתואר של נוהל סדור "כדי להוות פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות המצדיקה" ביטול כתב אישום, אך יש בו כדי להביא להקלה בעונשה של המבקשת.

4. בהמשך לכך, ביום 9.6.2024, ניתן גזר הדין. על המבקשת נגזרו שני חודשי מאסר על תנאי, לצד התחייבות כספית שלא תעבור את העבירה שבביצועה הורשעה למשך שנתיים.

5. ערעורים הוגשו הן על-ידי המבקשת, הן על-ידי המשיבה – המבקשת על דחיית טענתה להגנה מן הצדק בהכרעת הדין, ואילו המשיבה על קולת גזר הדין (עפ"ג 61545-07-24; השופט ש' יניב – סג"נ, השופט י' טופף והשופטת ת' סנונית פורר). הדיון הראשון בערעורים התקיים ביום 30.6.2025 (להלן: הדיון הראשון). במסגרת הדיון, ציינה המשיבה, כי קיים ברשות המיסים נוהל אשר מתווה אמות מידה להגשת כתב אישום בעבירות מנהליות (אך לא לגבי פתיחה בחקירה; נוהל זה יכולה להלן: הנוהל או הנוהל להגשת כתב אישום). עוד מסרה המשיבה, כי לאחר הגשת כתב האישום בעניינה של המבקשת, שונה אותו נוהל לקולה, כך שהוגדלו הסכומים המקימים עילה להגשת כתב אישום. עם זאת, הודגש כי לשיטת המשיבה, אין בשינוי זה כדי להשליך על עניינה של המבקשת, שכן זו עמדה בקריטריונים שהיו קבועים טרם ביצוע השינוי. המבקשת, מנגד, עמדה על טענותיה כפי שהועלו בבית משפט השלום באשר לנוהל לפתיחה בחקירה, וכמו כן טענה, כי השינוי בנוהל להגשת כתב האישום משליך גם משליך על עניינה-שלה, כך שהדין המקל והמאוחר הוא התקף לגביה; זאת, מכוח סעיף 5(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

6. ביום 19.1.2026, התקיים דיון נוסף בבית המשפט המחוזי, ובסיומו הסכימו הצדדים לחזור בהם מערעוריהם, בהמלצת בית המשפט. בפסק הדין שניתן בו-ביום, ציין בית המשפט כי אמנם המדינה לא הציגה למבקשת את הנוהל לעניין "מדיניות הגשת כתבי אישום בעבירות מנהליות", אשר היה תקף במועד הגשת כתב האישום, אך לא נפל פגם בדרך פעולתה, שכן השיקולים לפתיחה בחקירה נגזרו מאותו נוהל. לצד זאת הובהר, כי

“נסיבות הסתבכותה של [המבקשת] חריגות”, שכן על-פי הנוהל התקף כיום, “סכומי המס נשוא כתב האישום אינם מוליקים לנקיטת הליכים בפני בית משפט”. כמו כן, מאחר שהמבקשת החלה בשנים האחרונות בלימודי משפטים ומעוניינת להתמחות בתחום, הוסיף בית המשפט המחוזי, בהתאם לרצון המבקשת, הבהרה שלפיה חזקה על לשכת עורכי הדין שתתן דעתה על הנסיבות המקלות שתוארו לעיל, כמו גם על נסיבות מקלות אחרות שפורטו בפסק הדין, אם ביום מן הימים תעלה לדיון שאלת יכולתה של המבקשת להתמחות ולקבל הסמכה לעריכת דין, חרף הרשעתה.

7. ביום 7.4.2026, הגישה המבקשת בקשת רשות ערעור על פסק הדין (רע”פ 5907-04-26; השופט ח’ כבוב). בבקשה נטען, כי דבר קיומו של שינוי בנוהל להגשת כתב אישום נודע למבקשת רק לאחר שהסכימה לחזור בה מערעורה – כך שרק אז הבינה כי הלכה למעשה, המשיבה אינה נוהגת עוד להעמיד לדיון במקרים שבהם נסיבות הדומות לנסיבות עניינה. הבקשה – נדחתה, בהחלטה מיום 17.5.2026, שבגדרה נקבע כי המבקשת ידעה על אודות השינוי בנוהל, “לכל המאוחר במסגרת [הדיון הראשון], כחצי שנה טרם ניתן פסק הדין בערעור – משכך, לא ניתן לומר כי הסכמתה לחזור בה מערעורה [...] ניתנה כלאחר יד עת הייתה לא מיוצגת”. עוד צוין, כי אין הצדקה לסטיה מברירת המחדל של הרשעה, לאחר שנמצא כי הנאשמת ביצעה את המעשים שיוחסו לה בכתב האישום, וכן כי אין חשש שמא נגרם למבקשת עיוות דין, המצדיק את קבלת בקשת רשות הערעור. על החלטה זו הגישה המבקשת, ביום 19.5.2026, “בקשה להבהרה ועיון מחדש”, אשר נדחתה ביום המחרת, 20.5.2026.

מכאן הבקשה שלפני.

הטענות בבקשה

8. המבקשת טוענת, כי יש להורות על קיום משפט חוזר בעניינה, מאחר שמתקיימת בו העילה שנקבעה בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט: “הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון”. כך, המבקשת שבה וטוענת כי הנוהל הועבר לידיה רק ביום 3.5.2026 – כלומר, לאחר מתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי – וזאת אך בשל פנייתה למשיבה בבקשה מכוח חוק חופש המידע, התשנ”ח-1998 (להלן: חוק חופש המידע). לשיטת המבקשת, עיון בסעיף 4 לנוהל, אשר קובע תנאים מצטברים להעמדה לדיון, מלמד כי רצידיביזם אינו משמש בו עילה אוטומטית לכך. חלף זאת, הדבר כפוף לחיובי מס בסכומים גבוהים מאלה שבהם עסק כתב האישום שהוגש נגד המבקשת. כן נטען על-

ידה, כי אותו נוהל "הוסתר" ממנה על-ידי המשיבה לאורך ההליך בבית משפט השלום, עד אשר ערכאת הערעור חשפה את עצם קיומו. הסתרה זו, לדידה, "מנעה מבית המשפט להכריע על בסיס תשתית עובדתית מלאה, וגרמה לעיוות דין קשה שתוצאתו הרשעה בחטא", באופן המצדיק עריכת משפט חוזר גם מחמת חשש של ממש לעיוות דין – עילה המעוגנת בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט.

9. לבסוף נטען, כי הסכמת המבקשת לחזור בה מן הערעור בבית המשפט המחוזי לא נבעה מרצונה החופשי או מהשלמה עם קביעות בית המשפט, אלא "הייתה תולדה של לחץ כבד ובלתי הוגן שהופעל עליה על ידי ההרכב". כך, לדבריה, מצאה עצמה "תחת מכבש לחצים אגרסיבי מצד ערכאת הערעור, אשר בחרה באופן תמוה שלא לדון במסמך מהותי שהיא עצמה עוררה ודרשה מלכתחילה, ובכך נמנע מהמבקשת יומה בבית המשפט". בהתייחס אל בקשת רשות הערעור שהגישה, טוענת המבקשת כי זו נדחתה בנימוק שהיא התוודעה לנוהל במסגרת הדיון הראשון, אלא שאף ערכאה "לא דנה, לא בחנה ולא יישמה את הוראות [הנוהל]".

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, גם בפסקי הדין ובהחלטות שנצברו במעלה הדרך, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה – להידחות. כידוע, מוסד המשפט החוזר, על הסדריו הקונקרטיים, הוא פריו של איזון בין שני עקרונות יסוד מתנגשים: הרצון למנוע הרשעות שווא מזה, ושמירה על עקרון סופיות הדיון מזה (ראו: מ"ח 72915-07-25 שפירא נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (5.5.2026) (להלן: עניין שפירא); מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529, 559 (1999)). זאת, כאשר הסמכות להורות על עריכת משפט חוזר מופעלת על ידי בית משפט זה במשורה, רק במקרים חריגים ונדירים שנמצאים מתאימים לכך (מ"ח 66581-09-24 סרור נ' מדינת ישראל, פסקה 70 (12.5.2025); מ"ח 1830/19 באשה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (10.12.2020)).

11. כמתואר, טענתה העיקרית של המבקשת מיוסדת על 'עילת הראיות החדשות', שמשכנה בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט. לדידה, הנוהל מהווה "ראיה חדשה" אשר עשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובתה, וזאת במסגרת טענתה להגנה מן הצדק. כך, שכן לדבריה, הנוהל מוכיח כי סבלה מאכיפה בדרנית המצדיקה את ביטול כתב האישום בעניינה. אך לאחרונה הזדמן לי לציין – מבלי לטעת מסמרות – כי יתכנו מקרים שבהם עילת הראיות החדשות תהא "כתובת מתאימה יותר עבור בעל דין אשר טוען כי התפתחויות שחלו מלמדות על אכיפה בדרנית שהונהגה כלפיו", וזאת במנותק משאלת חוֹנֵק הראיות

הצריכות לעניין (עניין שפירא, פסקה 20). לשם הדיון, אם כן, אהיה נכון להניח לטובת המבקשת כי אכיפה בררנית עשויה להצדיק, במקרים המתאימים, קבלת בקשה לקיום משפט חוזר, מכוח עילה זו. אלא שגם בכך אין כדי לסייע למבקשת, כפי שיפורט מיד להלן.

12. כידוע, על הטוען להתקיימותן של ראיה או עובדה חדשה מוטל נטל כבד: עליו להוכיח כי ראיות או עובדות אלו הן בעלות 'אמינות לכאורה', וכי יש בהן 'משקל סגולי' מספיק, כך שאצור בהן הכוח להביא לשינוי תוצאת המשפט, גם אם תוך השתלבות עם הראיות הקיימות בתיק (מ"ח 975/24 אטיאס נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (12.3.2025); מ"ח 4496/22 אוטמזגין נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (14.7.2022)). חשוב לא פחות מכך, על ראיות אלו להיות חדשות במובן המהותי – כלומר, "אין די בכך שהן לא הוגשו בהליך הקודם, אלא נדרש להראות כי המבקש לא יכול היה להגישן בו" (עניין שפירא, פסקה 11; מ"ח 73250-07-25 מדמוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (30.7.2025)). המבקשת לא הרימה נטל כבד זה.

13. תחילה, ראוי לציין כי אף בבקשתה זו, נמנעה המבקשת מהגשת הנוהל עצמו, וחלף זאת ציטטה ממנו סעיף אחד בלבד, בלי שניתן יהיה לעמוד על טיבו המלא של המסמך. כבר בעניין זה גלום קושי רב, שכן שומה על בית המשפט לבחון את חוזק הראיה במלואה, בבואו להכריע בבקשות מסוג זה; כך בפרט, שעה שבמסמך בעל משמעות משפטית עסקינן, שעל מנת להבין כל אחד ואחד מחלקיו יש ליתן את הדעת על המכלול שאליו הוא משתייך (ראו והשוו: דנ"מ 5331/24 רשות האוכלוסין וההגירה נ' קלמנט, פסקאות 42-44 לפסק דיני (7.12.2025)). ממילא, טענתה של המבקשת שלפיה הנוהל חל עליה לפי סעיף 5(א) לחוק העונשין – אינה חפה מקשיים, וכבר נשמעו דעות השוללות גישה זו (ראו: רע"פ 4562/11 מוחתסב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 לפסק דינו של השופט י' עמית (7.3.2013); רע"פ 5034/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 68 (31.10.2018)). חרף זאת, אדון בטענותיה למען הזהירות והנחת הדעת.

14. כך, גם לו הייתי צועד כברת דרך לקראת המבקשת ומוכן לקבל את הראיה כפי שהוגשה, הרי שכלל אין מדובר בראיה חדשה. כזכור, לצורך משפט חוזר נדרשות ראיות שלא עמדו לנגד עיניו של בית המשפט שדן בהליך – תנאי שאינו מתקיים בענייננו. כפי שתואר לעיל, בית המשפט המחוזי עמד על משמעות הנוהל להגשת כתב אישום, ואף קיבל בפסק הדין את טענת המבקשת, בציינו כי "על פי ההנחיות הנוהגות, סכומי המס נשוא כתב האישום אינם מוליכים לנקיטת הליכים בפני בית משפט". דא עקא, שבכל זאת

המליץ בית המשפט המחוזי למבקשת שלא לעמוד על ערעורה, ואף הבהיר בפסק הדין כי "לגוף העניין, מקובל עלינו טיעון המדינה, כי השיקולים לפתיחה בחקירה נגזרים מהנחיות אלו. מכאן שאין לומר שנפל פגם בדרך פעולת הרשות". אכן, מוטב היה לו הציגה המשיבה את הנוהל כבר בבית משפט השלום, ולמצער, תספק הסבר להימנעותה מכך. אין לחדד: התנהלות זו אינה מיטבית, וטעונה שיפור להבא. אך שעה שבית המשפט המחוזי נתן דעתו על הנוהל, הכיר במשמעותו אשר מיטיבה עם המבקשת, ובכל זאת מצא כי אין באמור בו כדי למנוע את הרשעתה – לא ניתן לקבל את הטענה, שלפיה אף ערכאה "לא דנה, לא בחנה ולא יישמה את [הנוהל]". בית המשפט המחוזי נתן דעתו על הנוהל, אלא שהגיע ממנו למסקנה שאינה זו שבה חפצה המבקשת.

15. לא זו אף זו: אפילו היתה ראייה זו "חדשה" במובן הטכני, שלפיו לא היתה "בפני בית המשפט בראשונה", ברי כי היא אינה חדשה במובן המהותי – כנזכר, על המבקשת להראות כי לא היתה מסוגלת להגיש ראייה זו בהליך הקודם. דא עקא, דבר קיומו של הנוהל נודע למבקשת, לכל המאוחר, במהלך הדיון הראשון בעניינה בבית המשפט המחוזי – כלומר, חצי שנה עובר למועד שבו חזרה בה מערעורה (כפי שצוין גם בהחלטה שדחתה את בקשת רשות הערעור, ולא בכדי). המבקשת לא סיפקה כל הסבר מדוע מניח את הדעת לא פעלה בנושא, ואף נמנעה מלפרט בבקשתה אימתי הגישה את בקשת חופש המידע שבאמצעותה קיבלה את הנוהל. יתרה מכך, בחירתה של המבקשת לחזור בה מערעורה, בעודה מיוצגת, משמעה כי לא מיצתה את ההזדמנות להצגת הנוהל לפני בית המשפט המחוזי בזמן אמת. ודוק: אל לה לדרישת החדשנות המהותית להיחשב כפרוצדוראלית גרידא, נטולת נפקות מהותית. עילת הראיות והעובדות החדשות לא נועדה לשמש 'מסלול עוקף' המאפשר לבעלי דין להתפרק מן החובה לשקוד על איתור ראיות, ולהעמידן בעצמו לפני הערכאות המתאימות בזמן אמת. הדרישה כי הראייה תהיה חדשה במובן המהותי נועדה לשמור על המשפט החוזר כחריג לכלל, בהתאם לתכליתו, והכל תוך איזון בין הצורך להימנע מהרשעות שווא, ובין האינטרס הציבורי המובהק שבסופיות הדיון.

16. גם בטענות שהעלתה המבקשת לגבי אופן חזרתה בה מערעורה, וההתנהלות שקדמה לכך – אין כדי לשנות את התמונה. לא מצאתי כל בסיס לטענת המבקשת, שלפיה הופעל עליה "לחץ כבד ובלתי הוגן", או כי סבלה "מכבש לחצים אגרסיבי". בחינת ההליך, לרבות פרוטוקולי הדיונים השונים, חושפת כי בית המשפט המחוזי עמד על זכויותיה של המבקשת עת הפציר בה, עובר לדיון הראשון, להסתייע בייצוג משפטי – המלצה שהמבקשת קיבלה. אחר זאת, העלה בית המשפט המחוזי מיוזמתו את השאלה בדבר

הנוהל, גם אם בסופו של דבר הגיע למסקנה שאינה מרצה את המבקשת. למעשה, המבקשת עצמה מציגה עמדה בלתי עקבית כלפי בית המשפט המחוזי, ומציינת כי "גילה אומפתיה רבה למבקשת", ואף "הפנה המלצה חמה ללשכת עורכי הדין", על מנת לסייע לה בצליחת המשוכות בדרך לאישור התמחותה. יושם אל לב כי המלצה זו ניתנה, בין השאר, על רקע נטילת האחריות מצד המבקשת על הפרת הדין, אשר באה לידי ביטוי בין היתר בחזרה מן הערעור, שממנה חפצה עתה המבקשת להתנער. כללו של דבר: אין יסוד בחומר שלפני לטענות שמעלה המבקשת באשר לעיוות דין שנגרם לה בגין התנהלותו של בית המשפט המחוזי, ולפיכך אף הן נדחות.

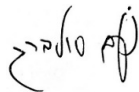
17. כאן המקום להזכיר, כי זמן מה לאחר הגשת הבקשה שלפני, הגישה המבקשת שתי בקשות נוספות: האחת, "בקשה להורות למשיבה ליתן הבהרה והמצאת פירוט תקבולים של המבקשת לתקופה הרלוונטית". השניה, לעיכוב מתן ההחלטה בעניינה, עד סיום הטיפול בפנייתה האחרונה לרשות המיסים בבקשה לקבל נתונים שיוכיחו, לדידה, כי "המשיבה הציגה מצג שווא בפני הערכאות הקודמות [ולפיו] המבקשת עדיין 'חבה כספים', בעוד שקרן החוב שולמה במלואה". לא מצאתי לנכון להיעתר לבקשות אלו. זאת, שכן השאלה אם המבקשת עדיין חבה כספים, אם לאו, אינה קשורה לשאלת אשמתה, כפי שעמדה ביסוד הבקשה דנן. לפיכך, אין בקבלת התקבולים או בנתונים נוספים הקשורים בשאלת החוב כדי לסייע למבקשת. למעלה מן הצורך אעיר, כי בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 19.1.2026, ציין בא-כוח המדינה כי החוק מאפשר לדרוש את תשלום הריביות והפיגורים טרם תשלום קרן המס, ונטען כי הכספים ששולמו – נוצלו לשם כך.

18. עוד אציין, טרם סיום, כי ביום 24.5.2026, בד בבד עם הבקשה שלפני, הגישה המבקשת בקשה למשפט חוזר לבית המשפט המחוזי, שבגדרה נמנעה מהעלאת טענות בדבר אותו "מכבש לחצים אגרסיבי". יתרה מכך, ביום המחרת, הגישה המבקשת לבית המשפט המחוזי "בקשה למתן הבהרה", שבה התבקש בית המשפט להורות למשיבה להבהיר את תשובתה לבקשת רשות הערעור שהגישה; זאת, לאחר שבית משפט זה כבר דחה את הבקשה. בהמשך, ביום 31.5.2026, הגישה המבקשת לבית המשפט המחוזי בקשה נוספת להוספת טיעון משפטי לבקשה לביטול כתב האישום. למותר לציין, כי המבקשת לא חשפה לפני בית משפט זה, או לפני בית המשפט המחוזי, את דבר קיומן של פניותיה המקבילות, או את המסכת העובדתית המלאה בעניינן. רק לאחר הגשת תגובת המשיבה בבית המשפט המחוזי, אשר חשפה את כפל ההליכים, ציינה המבקשת בקצרה כי בקשות אלו הוגשו בשגגה לבית המשפט המחוזי, וכווננו לבית משפט זה –

הגם שבכותרתן צוין מפורשות כי הן ממוענות אל בית המשפט המחוזי. התנהלות זו של המבקשת – אינה ראויה, לשון המעטה. על כל פנים, משמצאתי כי ממילא אין מקום להיעתר לבקשה, איני נדרש לעסוק במשמעויותיה של התנהלות פסולה זו.

הבקשה נדחת אפוא בזאת.

ניתנה היום, כ' אב תשפ"ו (03 אוגוסט 2026).

נעם סולברג
משנה לנשיא